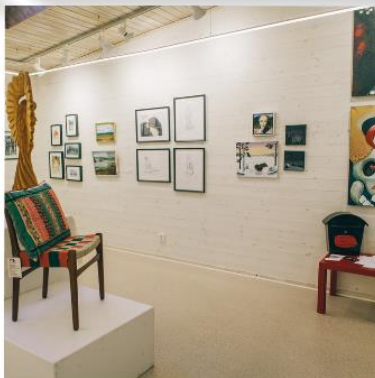

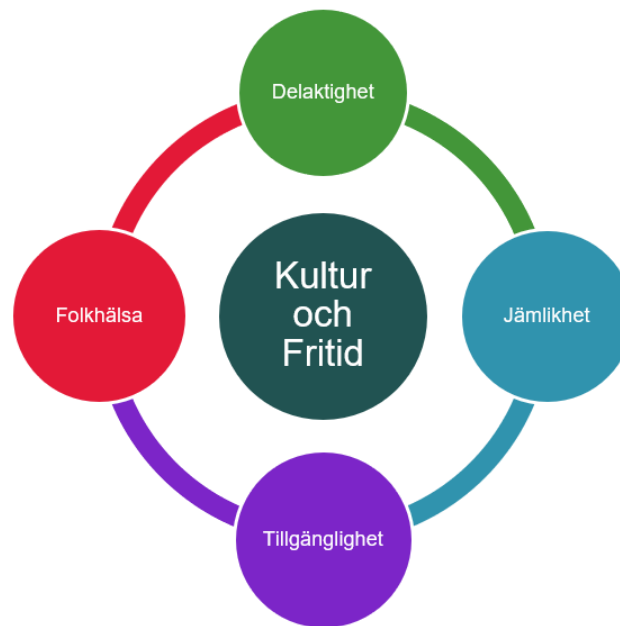
MENINGSFULL FRITID FÖR ALLA

Kultur- och fritidspolitiskt program
2023–2031
Osby kommun

Vision

Osby kommun är kommunen där individen ges möjlighet att stärkas, växa och utvecklas hela livet. Förutsättningarna för detta ges via ett rikt och brett kultur- och fritidsliv där alla har möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar. Med ledorden folkhälsa, delaktighet, jämlikhet och tillgänglighet vill vi skapa möjligheter för en meningsfull fritid för alla.

Vad är meningsfull fritid för dig?

Innebörden av meningsfull fritid betyder olika saker för oss alla. I strikt mening innebär fritid den tid vi förfogar över själva och som inte ägnas åt fasta åtaganden som arbete, skola eller andra uppgifter som vi är bundna till.¹ I livets olika faser och för olika individer ser den fria tiden olika ut. Kultur och fritids roll är att ge förutsättningar för alla kommuninvånare och besökare att skapa en fritid som är meningsfull för just dem.

En meningsfull fritid stärker invånarnas livskvalitet och kommunen blir en plats där människor upplever glädje och gemenskap vilket i sin tur har en positiv inverkan på trygghet, hälsa och välbefinnande. Vi på kultur- och fritid vill verka för en attraktiv och hållbar boendekommun där vi nyfiket och öppet arbetar utifrån delaktighet, tillgänglighet, jämlikhet och folkhälsa driver utvecklingen framåt, både för individen och samhället i stort. I det arbetet är ett rikt och levande kultur- och fritidsliv en viktig förutsättning.

¹ Wikipedia; sökord fritid, 20221110

Vår viljeinriktning

Som ett led i det strategiska arbetet ska all verksamhet som kommunen bedriver inom kultur- och fritidsområdet genomsyras av den övergripande viljeinriktningen meningsfull fritid för alla.

Vi utgår från en demokratisk grundsyn och ger invånarna möjlighet att skapa och finna en meningsfull fritid, ett sammanhang, en känsla av delaktighet och engagemang.² Det bidrar till en ökad folkhälsa och minskar utanförskap och för människor tillsammans.

Vi vill vara en utjämnande faktor i samhället och göra det möjligt för alla invånare att stärka tron på en framtid där alla får vara delaktiga på sina villkor. Därför kommer vi under denna period arbeta utifrån följande ledord: folkhälsa, delaktighet, jämlikhet och tillgänglighet.

Folkhälsa

Folkhälsa inom kultur och fritids verksamheter handlar om hälsofrämjande arbete. Kultur- och fritidsverksamheternas verkar hälsofrämjande och stärker eller bibehåller invånarnas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Genom att delta i aktiviteter och social samvaro stärks tilltron till den egna förmågan och framtidstron.³ Detta är viktigt ur ett förebyggande, hälsofrämjande friskvårdsperspektiv som kan ha positiv inverkan på förloppet av fysiska och psykiska åkommor. Delaktighet i kultur och idrott ger såväl individuella som samhällsekonomiska vinster.

Via kultur och fritids mötesplatser, programpunkter och aktiviteter i samverkan med föreningsliv ges invånarna en möjlighet till en ökad framtidstro på samhället och den egna kraften. Vi ska ge invånarna en utblick i omvärlden och en inblick i sig själv.

Vi vill: bidra till att människor har en god fysisk och psykisk hälsa och kan delta i sociala sammanhang.

Så gör vi för att nå dit:

- Vi ska aktivt arbeta med barnperspektivet och barnets perspektiv i alla verksamheterna utifrån barnkonventionen.
- Brett utbud av aktiviteter som berör både psykisk och fysisk hälsa.
- Vi ska fortsätta arbetet med att motverka psykisk ohälsa och negativa vanor hos ungdomar.
- Vi ska i dialog med föreningar och invånare arbeta med förslag kring utveckling av kultur- och fritidsmiljöerna i kommunen.
- Vi ska möjliggöra att föreningar kan växa och verka i Osby kommun genom översyn av föreningsavtal och stödet till föreningar.
- Uppmärksamma olika perspektiv utifrån normer och attityder.

² KASAM [KASAM - Socialstyrelsen](#)

³ Folkhälsomyndigheten [Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete? — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Delaktighet

Delaktighet handlar om att en person aktivt kan medverka i och vara en del av samhället. Delaktighet förutsätter också att aktiviteter och offentliga miljöer är tillgängliga.⁴

Genom att erbjuda invånarna att vara medskapare i sin fritid ökar vi delaktigheten och tar vara på den kraft som finns i samhället. Vi arbetar med att tillgängliggöra våra mötesplatser, till exempel bibliotek, ytor för spontanidrott och fritidsgårdar. Våra mötesplatser inom kultur och fritid erbjuder alla kommuninvånare en tillhörighet, ett erkännande och möjlighet till personlig utveckling att växa som individer och samhällsmedborgare. Samverkan med föreningsliv, idéburen sektor och folkbildningen och intern samverkan mellan förvaltningar är centralt för att ge invånare möjlighet till delaktighet.

Vi vill: att det ska vara möjligt att vara delaktig i Osby kommuns kultur och fritidsliv oavsett vem man är eller var man bor. Vi arbetar för att speciellt stärka de grupper som inte har en lika stor delaktighet i samhället, barn och unga, äldre och personer med funktionsvariationer.

Så gör vi för att nå dit:

- Systematiskt arbeta med vår årliga brukarundersökning och återkoppling av den till invånare och besökare för att utveckla verksamheten och öka delaktigheten.
- Arbeta målgrupps-fokuserat för att vara uppdaterade på invånarnas behov och verka för medskapande till exempel genom referensgrupper.
- Erbjuder aktiviteter för de prioriterade målgrupperna.
- Vi ska fortsätta arbetet med ung delaktighet till exempel genom att ta lärdom av Kulturcrew.

Jämlikhet

I kultur och fritids verksamheter innebär jämlikhet att alla ska kunna ta del av, påverka och känna sig välkomna i Osby kultur och fritidsliv oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller socioekonomiska förhållanden.

Vi ska införliva olika målgruppers behov i våra verksamheter och kontinuerligt undersöka dem. Vi ska positivt påverka attityder och värderingar genom att erbjuda en bredd av aktiviteter och verksamhet. Aktiviteter ska finnas spridda i kommunen för att nå alla.

Vi vill: Aktivt arbeta för allas rätt att möta musik, litteratur, rörelse, gemenskap, kultur och föreningsliv.

Så gör vi för att nå dit:

- Systematiskt analysera vilka vi inte når och arbeta aktivt för att sänka trösklarna för dessa grupper.
- Samverka kring kulturinsatser för barn och unga för likvärdiga möten med olika kulturella och konstnärliga uttryck.
- Arbeta för att erbjuda kostnadsfria aktiviteter, till exempel lovprogram för barn och unga.

⁴ [Frågor om delaktighet och tillgänglighet - MFD](#)

- Öka tillgången till fritidsaktiviteter genom gratis utlåning av fritidsutrustning samt i samverkan med föreningslivet.
- Utveckla bredden av vårt utbud av aktiviteter och evenemang, till exempel göra en förstudie för att undersöka möjligheterna för en framtida kulturskola.

Tillgänglighet

Ett tillgängligt samhälle är utformat så att så många som möjligt kan använda och ta del av det. Det handlar om att kunna ta del av den fysiska miljön och kunna ta sig runt i samhället. Det innebär också att få tillgång till information och kommunikation samt att kunna använda produkter och tjänster.⁵

Vi ska erbjuda invånarna tillgänglighet till kultur- och fritids verksamheter i Osby kommun som ska vara lika oavsett behov och förutsättningar. Kultur och fritid ska arbeta aktivt för att förbättra tillgängligheten både i den fysiska och digitala miljön.

Vi vill: Arbeta med tillgängligheten i den fysiska och den digitala miljön som våra invånare och besökare möter.

Så gör vi för att nå dit:

- Systematiskt arbeta med lokaler, anläggningar och mötesplatser för att säkerställa digital och fysisk tillgänglighet.
- Vid nybyggnation av lokaler och anläggningar samverka kring tillgänglighetsperspektivet.
- Arbeta med marknadsföring av verksamheter och anläggningar.
- I samverkan med föreningslivet bredda möjligheterna till att aktivt delta i föreningsliv och rörelse för barn och unga.
- Arbeta med offentliga mötesplatser för att ge utrymme för spontanidrott och pop-up verksamheter.

Verksamheterna inom kultur och fritid

Kultur och fritid är en enhet inom verksamhetsområdet barn- och utbildning. Kultur och fritid driver och tillhandahåller lokaler, idrottsanläggningar, simhallar, bibliotek, musikskola och fritidsgårdar, samordnar allmäncultur, samverkar med föreningslivet och handlägger bidrag till föreningar och studieförbund. Kultur och fritidsverksamheterna riktar sig till alla invånare och besökare till kommunen. Särskild uppmärksamhet ägnas åt målgrupperna; barn och unga, personer med annat modersmål, personer med funktionsnedsättning och personer äldre än 65 år.

⁵ Myndigheten för tillgänglighet [Frågor om delaktighet och tillgänglighet - MFD](#)

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten i Osby kommun bidrar till att berika Osbybornas fritid och erbjuder på olika sätt möjligheter till kulturupplevelser. Både folk- och skolbibliotek är lagstadgad verksamhet med tydliga uppdrag i biblioteks- respektive skollagen. Biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Folkbiblioteksverksamhet finns tillgänglig för alla, med särskild uppmärksamhet riktad till personer med annat modersmål, personer med funktionsnedsättning och barn och unga. Folkbiblioteken i Osby kommun har ett huvudbibliotek i Osby och biblioteksfilialer i Lönsboda och Killeberg.

Fritid och föreningar

Motion och idrottande utgör en stor del av fritidssektorn i Osby kommun och en stor del av dessa riktar sig till barn och unga. Osby kommun tillhandahåller anläggningar och idrottsmiljöer för ett brett utbud. Kommunen har två fullstora idrottshallar, en i Osby och en i Lönsboda. Utöver detta finns det några mindre gymnastiksalar. Sporthallarna har stor beläggning vilket gör det svårt när nya föreningar vill introducera sin verksamhet eller befintliga verksamheter vill öka sitt omfång. De ideella idrottsföreningarna får ekonomiskt stöd från kommunen i form av föreningsbidrag och subventionerade taxor vid hyra av lokaler och anläggningar. Genom kultur och fritid kan allmänheten och föreningar hyra olika lokaler och anläggningar i våra olika byar.

Fritidsgårdar

Trygga och tillgängliga mötesplatser för unga är viktigt i ungas liv. Kultur och fritid driver fritidsgårdsverksamhet i Osby och Lönsboda. Personalen arbetar med personligt bemötande och informellt lärande. Gårdsverksamheten är föränderlig och anpassas efter omvärldsförändringar, önskemål och behov.

Ishall

I Osby finns en ishall byggd av ideella krafter på 1960-talet, anläggningen är i stort behov av renovering. Anläggningen är välanvänd av ishockey- och konståkningsföreningar och är öppen för allmänåkning. Matcher och tävlingar i anläggningen drar stor publik och är populära evenemang att besöka.

Kultur

Kultur är viktigt för samhällsutvecklingen då den berikar demokratin med idéer och nyanserar det offentliga samtalet. Både eget skapande inom traditionella och nyskapande konstarter och mottagande av professionella kulturuttryck är viktiga. I Osby kommun finns besöksmål, scener och aktörer för ett professionellt utbud. Kultur och fritid erbjuder och utmanar invånare och besökare genom konstupplevelser i Osby konsthall och genom evenemang och föreläsningar.

Musikskola

Musikskolan arbetar mot alla målgrupper men barn och unga 10-18 år prioriteras. Musikskolan erbjuds i orterna Osby, Lönsboda och Killeberg. Musikskolan arbetar med barn och ungas delaktighet i projekt som tex Kulturcrew, stråkklass, musikcafé med mera. Verksamheten har en omfattande utåtriktad verksamhet i samverkan med bland annat den ideella sektorn och andra kommuner.

Simhallar

Kultur och fritid driver idag två simhallar med allmänbad, simundervisning och olika aktiviteter. Öppettider och aktiviteter planeras med lyhördhet för besökarnas behov och önskemål. För simhallen i Lönsboda utgör familjebad den största delen av verksamheten. Den lilla bassängen möjliggör LSS-verksamhet att komma och besöka simhallen. I Osby ligger tyngdpunkten på föreningsverksamhet som simning och dykning och motionssimning, och verksamheten samarbetar tätt med föreningslivet. Osby simhall är idag inte anpassad för personer med funktionshinder.

Samverkan, implementering och uppföljning

För att kunna arbeta med de uppsatta viljeinriktningarna samverkar kultur och fritid med föreningar, studieförbund, idéburen sektor, näringsliv och förvaltningar i kommunen. Verksamheterna i kultur och fritid gör inför varje nytt år en verksamhetsplan utifrån kultur och fritidspolitiskt program för att aktivt arbeta mot viljeinriktningarna. Kultur och fritidspolitiskt program följs upp årligen i samband med årsredovisning och uppföljning av verksamhetsplanerna i Stratsys. Programmet revideras efter 3 år inför 2026 och revideras sedan vart fjärde år.

Styrdokument och riktlinjer

- Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling
- Bibliotekslag (2013:801)
- Biblioteksplan för biblioteken i Osby kommun 2023-2026
- Diskrimineringslag (2008:567)
- Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197)
- Idrotten vill: Idrottsrörelsens idéprogram (2019)
- Kulturmiljölöslag (1988:950)
- Kulturskoleproposition (prop. 2017/18:164)
- MUCF
- Nationella kulturpolitiska mål
- Osby kommuns vision
- Osby kommuns värdegrund
- Osby kommuns övergripande mål
- Regional kulturplan 2022-2025 för Region Skåne
- Riksidrottsförbundets stadgar (2021)
- Riktlinjer för stöd till föreningar och civilsamhället i Osby kommun
- Riktlinjer för uthyrning av lokaler och anläggningar i Osby kommun
- Strategi 2025: strategisk plan för idrottsrörelsen 2022-2025